

Reactie van Platform Zelfstandige Ondernemers op het wetsvoorstel Toekomst pensioenen

Inleiding

PZO heeft kennisgenomen van het wetsvoorstel Toekomst pensioenen in het bijzonder de voorstellen ten aanzien van het toegankelijk maken van de tweede pijler voor zelfstandig ondernemers.

PZO onderkent het maatschappelijke belang van een goede oudedagsvoorziening voor zelfstandig ondernemers. Deze oudedagsvoorziening is echter niet beperkt tot de tweede pijler en is een optelsom van de verschillende pijlers tezamen. De tweede pijler kan in aanvulling op de andere pijlers dan ook een mogelijkheid bieden tot pensioenopbouw.

Zelfstandig ondernemers hebben verschillende behoeften voor de oudedagsvoorziening. Wat in algemene zin de belangrijkste behoefte is, is de mate van flexibiliteit. Deze flexibiliteit zit in meerdere zaken, zoals een flexibele premie inleg, vooral gezien het feit dat ze in meerdere pijlers opbouwen en dat ze liquiditeit voor hun onderneming moeten kunnen behouden, en het vaststellen van een pensioendatum. Het is dan ook een goede zaak dat de derde pijler wordt verruimd en dat grote stappen worden gezet naar een arbeidsmarktneutraal kader voor pensioenopbouw. De derde pijler biedt voor zelfstandig ondernemers immers goede en flexibele mogelijkheden.

Experimenteerruimte ten behoeve van pensioensparen voor zelfstandigen

De experimenteerbepaling bepaalt slechts dat er mag worden afgeweken van een viertal bepalingen in de Pensioenwet, namelijk toegang, tijdsevenredige verwerving, afkoop en waardeoverdracht. Om de tweede pijler aantrekkelijk te maken voor zelfstandig ondernemers om vrijwillig deel te nemen, is dit zeer beperkt. Experimenten moeten de ruimte krijgen om naar gelang de behoefte van de zelfstandig ondernemers een pensioenopbouw mogelijk te maken die bij hun situatie past. Vrijwillig en bewust meedoen moeten daar het uitgangspunt zijn. PZO ziet niets in experimenten die gericht zijn op automatisch meedoen, waarbij van de zelfstandig ondernemer een actie wordt gevraagd om uit te stappen.

PZO acht het wenselijk dat ook zelfstandig ondernemers de optie krijgen om eerder het pensioenvermogen aan te wenden. Dit sluit aan bij de behoefte aan flexibiliteit van zelfstandig ondernemers en zou mogelijk gemaakt moeten worden.

Experimenten is één mogelijkheid om het sparen voor de oude dag te stimuleren. Dit staat echter nimmer los van programma's om het pensioenbewustzijn van iedereen te vergroten. Het kan niet zo zijn dat we na afloop van de experimenten constateren dat zelfstandig ondernemers niet méér zijn gaan sparen in de tweede pijler zonder dat er actief is ingezet op het vergroten van het bewustzijn. Dit laatste is een belangrijke factor van succes.

Om de experimenten goed te kunnen evalueren moeten er duidelijke en objectieve kaders worden gesteld. Zelfstandig ondernemers moeten zowel bij de experimenten als bij de evaluatie er van nauw worden betrokken.

Vrijwillige voortzetting

De huidige Pensioenwet kent de mogelijkheid om bij het einde van het dienstverband de pensioenregeling vrijwillig en voor eigen rekening voort te zetten. Het wetsvoorstel stelt geen wijzigingen voor op deze mogelijkheid.

Pensioenfondsen zijn momenteel vrij om al dan niet de mogelijkheid van vrijwillige voortzetting aan te bieden aan mensen die uit dienst treden en als zelfstandig ondernemer gaan werken. Pensioenfondsen kunnen ook nog zelf voorwaarden aan deze vrijwillige voortzetting stellen.

De mogelijkheid van vrijwillige voortzetting is volgens de huidige wetgeving beperkt in duur en ook andere voorwaarden die pensioenfondsen zelf stellen zijn divers. In de MvT wordt aangegeven dat een beperkt aantal zelfstandig ondernemers gebruik maakt van deze mogelijkheid en dat de oorzaken daarvan liggen in het pensioenbewustzijn, de beperkte flexibiliteit en de hoge premiekosten. Meer ruimte voor een flexibele premie-inleg zou vrijwillige voortzetting interessanter kunnen maken voor zelfstandig ondernemers.

In het Pensioenakkoord is afgesproken dat de tweede pijler toegankelijker wordt gemaakt voor zelfstandig ondernemers. Onder andere de experimenteerfase kan er toe bijdragen dat wordt bepaald op welke manier dat het beste kan. Het is dan een gemiste kans om de mogelijkheden van de vrijwillige voortzetting niet in te zetten en deze verder te verruimen naar de behoefte van zelfstandig ondernemers.